

Wageningen UR Livestock Research

Partner in livestock innovations

Rassenbericht Grasland 2012

December 2012

LIVESTOCK RESEARCH

WAGENINGEN UR

Colofon

Uitgever

Wageningen UR Livestock Research
Postbus 65, 8200 AB Lelystad
Telefoon 0320 - 238238
Fax 0320 - 238050
E-mail info.livestockresearch@wur.nl
Internet <http://www.livestockresearch.wur.nl>

Redactie

Communication Services

Copyright

© Wageningen UR Livestock Research, onderdeel van Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek, 2012

Overname van de inhoud is toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding.

Aansprakelijkheid

Wageningen UR Livestock Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Wageningen UR Livestock Research en Central Veterinary Institute, beiden onderdeel van Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek vormen samen met het Departement Dierwetenschappen van Wageningen University de Animal Sciences Group van Wageningen UR (University & Research centre).

Losse nummers zijn te verkrijgen via de website.

De certificering volgens ISO 9001 door DNV onderstreept ons kwaliteitsniveau. Op al onze onderzoeksopdrachten zijn de Algemene Voorwaarden van de Animal Sciences Group van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Arrondissementsrechtbank Zwolle.

Referaat

ISSN 1570 - 8616

Auteur

Jan Visscher

Titel

Rassenbericht Grasland 2012

Samenvatting

Rapportage van proefveldresultaten van het rassenonderzoek Engels raaigras in de periode 2004-2011

Trefwoorden

Engels raaigras, grasrassen, rassenonderzoek, landbouwkundige eigenschappen

Inleiding

Dit Rassenbericht Grasland 2012 bevat de nieuwste resultaten van het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek (CGO) van Engels raaigras. In het CGO worden rassen van voedergrassen en witte klaver getest op hun landbouwkundige waarde voor de veehouder. Bij goede resultaten komen de rassen op de Aanbevelende Rassenlijst. Voor grasland zijn vooral de eigenschappen standvastigheid, ziekteresistentie (zoals resistentie tegen kroonroest bij Engels raaigras), wintervastheid en drogestofopbrengst belangrijk. De eigenschappen worden beoordeeld op beweiding- en maaiproefvelden, waar de nieuwe rassen samen met de bestaande rassenlijstrassen worden uitgezaaid en onderzocht.

Resultaten

Weergegeven zijn de proefveldresultaten van het CGO voor Engels raaigras laat en middentijds doorschietend van de afgelopen jaren. Voor de meeste eigenschappen en de opbrengsten hebben de gegevens betrekking op het gemiddelde van de resultaten verkregen in de periode 2004 t/m 2011. Vermeld zijn de rassenlijstrassen van de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2013 en de rassen in onderzoek van de uitzaaijaren 2008 en 2009. De rassen van 2008 zijn reeds beoordeeld voor opname op Rassenlijst 2013. In dit Rassenbericht Grasland 2012 zijn van Engels raaigras de **nieuwe, aanbevolen rassen van Rassenlijst 2013** vermeld met hun waarderingscijfers. De opname en volgorde is gebaseerd op het advies en het persbericht van de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR). Voor opname is ook inschrijving in het Nederlands Rassenregister en/of EU-verkeerstoelating nodig. De rassen van 2009 worden volgend jaar beoordeeld, omdat het onderzoek nog niet is afgerond. Voor de overige (gras)soorten die in de Aanbevelende Rassenlijst staan vermeld, zijn geen nieuwe gegevens verkregen. Voor meer informatie over grassoorten, graslandmengsels en raseigenschappen wordt verwezen naar de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2013. Ook de eigenschappen van de rassenlijstrassen van de andere grassoorten en typen (Engels raaigras vroeg doorschietend, gekruist raaigras, Italiaans raaigras, timothee, beemdlangbloem) en van witte klaver staan hierin vermeld.

Toelichting op de tabellen

Het jaartal achter de rasnaam geeft het eerste jaar van uitzaai en onderzoek aan.

() betekent: gegevens zijn gebaseerd op weinig waarnemingen.

- betekent: geen of onvoldoende waarnemingen.

Een hoog cijfer betekent een gunstige waardering van de betrokken eigenschap.

De drogestofopbrengst is per soort of type weergegeven in verhoudingsgetallen. Deze zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van de desbetreffende soort of het type van de Aanbevelende Rassenlijst 2012. Naast de gemiddelde totale jaaropbrengst is ook de opbrengst van de eerste snede vermeld. Bij Engels raaigras laat en middentijds doorschietend wordt ook een gewogen gemiddelde gegeven. In dit gemiddelde is de opbrengst (in kg) van de beweidingproeven drie keer zo zwaar gerekend dan de opbrengst van de maaiproeven. Bij 100 = ... ton ds / ha is het opbrengstniveau van de rassenproeven vermeld.

De waarderingscijfers en opbrengstgegevens zijn alleen binnen de soort of het type direct vergelijkbaar.

Door verschillen in beproevingsperiode, -omvang en -methode kunnen gegevens niet zondermeer gebruikt worden voor een directe onderlinge vergelijking van typen en soorten.

Afkortingen van namen van kwekers of houders/aanvragers kwekersrecht en vertegenwoordigers (Kw/V).

AFBI : Agri-Food and Bioscience Institute, Belfast, Noord Ierland

Bar : Barenbrug Holland B.V., Oosterhout (Gld.)

Car : Carneau S.A., Orchies, Frankrijk

DLF : DLF-Trifolium A/S, Dansk Planteforaedling, Store Heddinge, Denemarken

Euro : Euro Grass Breeding GmbH & Co KG, Gennep

IBER : Inst. of Biological Environment and Rural Sciences, Aberystwyth, Groot Britannië

ILVO : ILVO, Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, Afdeling Plant, Melle, België

Inno : Innoseeds B.V., Kapelle

JDr : Jouffray-Drillaud, Cissé, Frankrijk

Joo : Joordens Zaden, B.V., Kessel

Lim : Limagrain Nederland B.V., Rilland

R2N : RAGT 2n, Rodez, Frankrijk

VDS : VanDijke Semo BV, Scheemda

ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND

Overzicht van de raseigenschappen

1 ^e jaar onderzoek	Kweker / ver- tegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	jaargem. beweid.- proefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
		1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijstrassen									
<i>Diploïde rassen</i>									
Humbi 1	DLF/Inno	5-6	7.9	7.2	8.2	98	102	100	102
Romark	Inno	3-6	8.0	7.1	7.6	99	103	100	102
Jalinas	Inno	3-6	8.1	6.8	7.5	102	100	101	100
Burlina 1	Inno	3-6	8.0	7.0	7.6	99	100	102	101
Candore	Car/Lim	4-6	8.3	7.1	8.2	95	99	100	99
Tomaso	Euro	3-6	8.2	7.2	7.4	100	100	100	100
Asturion	Inno	4-6	8.0	6.9	7.8	100	99	100	99
Bakuri 1	Inno	6-6	8.1	7.4	8.4	96	98	99	98
Candia	Car/Euro	3-6	8.3	7.0	7.7	98	100	97	99
Astorga	Euro	4-6	8.2	6.8	8.5	92	98	98	98
Tornado	Euro	4-6	8.2	7.2	7.2	97	100	100	100
Cadans	Inno	8-6	7.9	7.4	8.0	92	97	96	96
<i>Nieuwe rassen</i>									
Bovini	DLF/Inno	6-6	8.0	6.9	7.7	99	101	103	102
Zenital	R2N/Joo	4-6	8.2	7.0	8.3	96	101	100	100
<i>Nieuw in Rassenlijst 2013</i>									
Barimero	Bar	6-6	8.4	7.2	8.1	104	104	105	104
Melluck	ILVO/Bar	4-6	8.5	7.0	8.1	100	102	101	102
Bartombo	Bar	11-6	8.3	7.2	7.6	100	101	104	102
<i>Tetraploïde rassen</i>									
Rivaldo	Euro	3-6	8.1	7.5	8.8	102	101	101	101
Polim	Inno	3-6	7.8	7.6	8.6	108	100	100	100
Barpasto	Bar	3-6	8.1	7.9	8.4	105	100	100	100
Alcander	DLF/Lim	4-6	7.9	7.5	9.0	103	99	101	99
Como	Euro	7-6	7.5	7.4	8.1	99	100	102	101
Barmaxima	Bar	4-6	8.0	7.6	7.4	101	101	100	100
Bocage	Car/Inno	5-6	8.1	7.6	9.2	100	96	97	96
Herbal	R2N/Joo	5-6	7.8	7.3	8.1	98	98	98	98
Cabriolet	Car/Inno	6-6	7.6	7.0	8.9	97	96	96	96
Barsaxo	Bar	4-6	8.2	7.6	8.0	98	97	96	96
Altius	Lim	7-6	8.1	7.7	7.6	97	97	96	97
Fornido	Euro	5-6	7.5	6.8	8.3	96	94	101	96
Barsintra	Bar	9-6	7.9	7.7	8.9	93	93	97	94
<i>Nieuwe rassen</i>									
Meltador	ILVO/Bar	6-6	8.2	7.3	8.8	104	102	100	102
Meracoli	ILVO/Bar	4-6	7.9	7.6	8.8	105	102	98	101
<i>Nieuw in Rassenlijst 2013</i>									
Dromara	AFBI/Bar	3-6	8.1	7.7	9.3	107	103	105	103
Estrada	Euro	8-6	8.1	7.6	9.0	101	102	102	102

Vervolg ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND
Overzicht van de raseigenschappen

	1 ^o jaar onderzoek	Kweker / ver- tegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							1	2	3	4
Rassen in onderzoek										
<i>Diploïde rassen</i>										
ILVO 081993	2008	ILVO/Bar	4-6	8.4	7.0	8.1	98	100	102	101
ILVO 081989	2008	ILVO/Bar	5-6	8.3	6.8	7.9	95	101	103	102
Choro	2008	Euro	4-6	8.1	6.9	7.9	93	96	96	96
Isobar	2008	Euro	17-6	8.0	6.7	8.5	85	98	99	99
Sopran	2008	Euro	6-6	8.3	7.1	7.3	93	98	101	98
Nagoya	2008	DLF/Lim	6-6	8.0	6.3	8.5	91	97	98	97
Berwick	2008	DLF/Inno	5-6	7.9	6.0	8.4	83	93	95	93
Canaro	2008	Car/Lim	6-6	7.9	6.3	9.0	90	98	95	97
Stockdale	2009	DLF/Inno	7-6	7.9	6.4	8.1	89	95	96	95
Rochester	2009	DLF/Inno	1-6	8.0	6.9	8.1	102	100	104	101
Barmassa	2009	Bar	2-6	8.1	7.1	8.3	95	99	101	100
ILVO 095103	2009	ILVO/Bar	2-6	8.3	7.0	8.0	98	98	103	99
Rossera (ZLp 034263)	2009	Eur	5-6	7.9	7.0	8.4	99	104	103	104
ZLp 02-396	2009	Eur	6-6	8.2	7.4	7.9	92	100	100	100
Ensilvio (ZLp 03-052)	2009	Eur	30-5	7.8	7.4	8.2	107	102	101	101
RGAS740	2009	R2N/Joo	5-6	8.1	7.2	8.5	98	100	97	99
AberChoice	2009	IBER/VDS	7-6	7.7	5.9	7.6	92	101	103	102
<i>Tetraploïde rassen</i>										
Edward (8LPT 206)	2008	Bar	4-6	8.1	7.6	8.4	101	100	102	101
Farasi (LP 044405T)	2009	DLF/Inno	3-6	7.9	7.6	7.9	105	98	101	99
Midland (LPT 5949)	2009	DLF/Lim	3-6	7.6	7.8	8.1	111	102	98	101
Meiduno (LPT 9096)	2009	DLF/Lim	2-6	7.2	7.3	9.2	105	100	102	101
ILVO 091990	2009	ILVO/Bar	6-6	8.2	7.6	8.4	94	94	99	95
Aberplenty	2009	IBER/VDS	(8-6)	7.6	6.8	9.1	105	102	105	103
Azzurio (ZLp 02-028)	2009	Eur	8-6	8.1	7.6	8.3	100	101	103	101
Galion	2009	JDr/VDS	4-6	7.9	7.5	9.2	100	98	100	99
100 = ... ton ds/ha							4.1	12.5	13.7	12.8

ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD
Overzicht van de raseigenschappen

1e jaar onderzoek	Kweker / ver- tegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbr. in verh.get.			
						eerste snede	jaargem. beweid.- proefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
		1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijstrassen									
<i>Diploïde rassen</i>									
Abosan 1	Inno	30-5	8.3	7.2	8.6	96	101	104	102
Arsenal	Euro	23-5	8.2	7.0	8.0	101	101	103	102
Calvano 1	Inno	24-5	8.1	6.9	7.3	104	103	102	103
Rodrigo	Euro	25-5	8.2	7.0	7.5	102	103	101	102
Toronto	Euro	24-5	8.1	7.1	7.8	105	101	101	101
Option	Inno	26-5	8.1	7.0	8.6	97	99	99	99
Chicago	Euro	23-5	8.6	7.0	7.8	96	99	100	99
Domiatti 1	Inno	29-5	7.9	6.7	8.5	96	99	100	99
Frisian 1	Inno	24-5	7.8	6.7	8.3	101	99	100	99
Orantas	Inno	24-5	8.1	7.0	7.8	99	99	100	99
Sibasa	Inno	26-5	8.0	6.9	8.3	98	98	99	98
Gasata 1	Inno	1-6	8.1	7.0	8.2	92	98	101	99
Honroso	Euro	29-5	8.3	7.1	8.0	87	99	97	99
Alvaro	Euro	26-5	8.1	6.9	7.8	96	98	97	98
Barata	Bar	24-5	7.8	7.0	7.7	100	97	99	98
Laguna	Lim	26-5	7.9	7.1	7.8	94	97	98	97
Maestro	Lim	1-6	8.2	6.7	8.2	87	97	96	97
Denver	Lim	30-5	8.1	7.0	7.5	92	98	98	98
Mateon 1	Inno	2-6	8.1	7.1	7.8	84	97	97	97
<i>Nieuwe rassen</i>									
Massimo	DLF/Lim	26-5	8.0	6.6	8.1	95	103	100	102
<i>Nieuw in Rassenlijst 2013</i>									
Trenio	Euro	23-5	8.3	6.8	8.4	98	101	101	101
<i>Tetraploïde rassen</i>									
Maurizio	Euro	24-5	8.2	7.6	8.8	106	101	102	102
Besser	DLF/Inno	25-5	7.9	7.5	8.5	104	101	100	100
Trivos	Euro	25-5	7.8	6.8	8.9	101	99	101	100
Hurricane	Car/Lim	31-5	8.0	7.3	9.0	100	100	97	99
Novello	DLF/Lim	2-6	8.1	7.4	8.7	92	100	99	100
Pomposo	Euro	26-5	7.9	7.4	8.6	98	99	99	99
Ovambo 1	DLF/Inno	27-5	8.0	7.5	8.8	102	98	98	98
Channi 1	DLF/Inno	30-5	7.5	7.5	9.1	98	99	97	98
Charlene	DLF/Lim	25-5	7.9	7.1	8.9	96	96	101	98
Catabi 1	DLF/Inno	27-5	7.4	7.4	8.5	104	98	98	98
Roy	ILVO/Lim	25-5	8.1	7.2	8.0	100	98	99	98
Barelan	Bar	1-6	8.1	7.6	8.9	91	97	97	97
Cantalou	Car/Inno	25-5	7.7	7.5	8.7	99	97	97	97
Turmalin	DLF/Lim	30-5	8.2	7.5	8.6	94	97	97	97
Modane	Lim	31-5	8.2	7.6	8.1	93	97	95	97
Barnauta	Bar	28-5	8.0	7.8	8.0	98	96	97	96
Elgon	Lim	1-6	7.8	7.5	7.8	93	97	95	96

Vervolg ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD
Overzicht van de raseigenschappen

	1 ^o jaar onderzoek	Kweker / ver- tegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							1	2	3	4
vervolg tetraploïde rassenlijstrassen										
<i>Nieuwe rassen</i>										
Aventino		Euro	23-5	7.9	7.5	8.6	105	100	98	99
Diwan		DLF/Inno	28-5	7.8	7.6	8.8	106	104	102	104
Binario		Euro	23-5	8.1	7.8	9.0	103	101	101	101
Melverde		ILVO/Bar	24-5	8.1	7.2	9.3	95	100	101	100
<i>Nieuw in Rassenlijst 2013</i>										
Barfamos		Bar	29-5	8.2	7.8	9.0	96	102	103	102
Activa		Car/VDS	22-5	7.8	7.5	9.2	102	101	97	100
Rassen in onderzoek										
<i>Diploïde rassen</i>										
8LP 2754	2008	Bar	29-5	8.0	7.0	8.1	90	95	98	96
Kaiman	2008	Euro	31-5	8.0	6.9	8.3	94	102	103	102
Browser	2008	DLF/Inno	26-5	7.9	6.8	8.0	100	97	98	98
Newham	2008	DLF/Inno	28-5	8.0	6.5	8.0	98	99	100	100
Bantou	2008	DLF/Lim	29-5	7.9	6.9	8.8	95	99	99	99
DP 10-264	2008	DLF/Inno	1-6	8.3	6.9	7.8	90	98	101	99
Carvalis	2008	Car/VDS	28-5	8.1	6.6	9.0	99	100	97	100
Solenal	2008	R2N/Joo	(31-5)	8.4	6.4	8.8	85	93	97	94
Torbay	2009	DLF/Inno	25-5	7.8	6.9	8.5	96	97	96	97
R980643D	2009	DLF/Inno	16-5	7.9	6.5	8.2	105	99	102	99
Costas (LPD 042594)	2009	DLF/Lim	24-5	8.1	6.3	8.2	95	98	98	98
DI 135	2009	Car/VDS	29-5	8.0	6.7	9.0	89	95	96	95
9LPD 103	2009	Bar	28-5	8.5	7.2	8.4	92	99	102	100
9LPD 2806	2009	Bar	31-5	8.1	7.2	8.5	90	100	102	101
ZLp 00-331	2009	Euro	19-5	7.9	6.9	8.5	106	98	96	97
Carolus	2009	Car/Lim	27-5	8.0	6.0	8.8	88	96	99	97
RGAH764	2009	R2N/Joo	22-5	8.1	6.9	8.7	98	99	98	99
AberMagic	2009	IBER/VDS	26-5	7.9	5.7	8.6	84	101	100	100
Themis	2009	JDr/VDS	1-6	7.9	6.6	8.5	86	93	96	94
<i>Tetraploïde rassen</i>										
Barotra	2008	Bar	2-6	8.2	7.8	8.5	94	100	102	101
Euralio	2008	Euro	30-5	7.0	7.3	9.1	92	99	94	98
Pensel	2008	DLF/Lim	29-5	7.1	7.7	8.6	109	101	98	100
Birtley	2008	DLF-Inno	29-5	7.5	7.6	8.9	100	101	95	99
Dempsey (DP10-9930T)	2009	DLF/Inno	24-5	7.4	7.6	7.7	102	98	96	98
Walcot	2009	DLF/Inno	22-5	7.4	7.6	8.6	102	95	94	95
Barcampo	2009	Bar	29-5	8.0	7.7	9.2	100	99	101	100
Casare	2009	Car/Lim	24-5	8.0	7.6	9.0	112	99	100	99
ILVO092708	2009	ILVO/VDS	1-6	8.0	7.1	8.4	97	99	100	99
100 = ... ton ds/ha							4.7	12.7	14.3	13.1

Wageningen UR Livestock Research

Edelhertweg 15, 8219 PH Lelystad T 0320 238238 F 0320 238050

E info.livestockresearch@wur.nl | www.livestockresearch.wur.nl